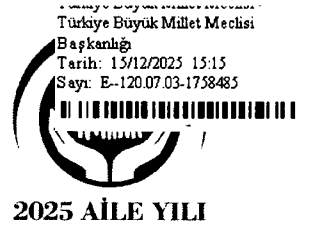

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

7/35313
GK 32

Sayı : E-72079556-610-19026932
Konu : Soru Önergesi (7/35313)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.10.2025 tarihli ve 1724950 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/35313 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/35313 Cevap Metni (4 Sayfa)

**Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN'a Ait 7/35313 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve özel sektörün iş birliğinde çok taraflı, çok yönlü ve bütüncül biçimde devam etmektedir.

2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir. 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin iradenin en üst düzeyde ortaya koyulduğunun göstergelerinden biri olarak mevzuatta yerini almıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı'nın uygulama süresinin 2025 yılı sonunda sona erecek olması nedeniyle, 2026-2030 dönemini kapsayacak V. Ulusal Eylem Planı Bakanlığımız Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda; geçmiş dönem uygulama deneyimlerinden elde edilen kazanımlar doğrultusunda; bilimsel temele dayalı, yenilikçi, katılımcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla hazırlanmıştır. V. Ulusal Eylem Planı, 25 Kasım 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2025/19 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. V. Ulusal Eylem Planı, önceki planlardan yapısal olarak farklılaşan Eksen Yapısı ile politika alanları, mücadelenin omurgasını oluşturan 5 Dikey Eksen ve bu eksenleri kesen 5 Yatay Eksen üzerine inşa edilmiştir. Böylelikle kadına yönelik şiddeti çok boyutlu doğası etkileşimli ve kesişimsel bir anlayışla ele alınmıştır.

Eylem Planı kapsamında 5 dikey ekseninde toplam 15 strateji ve 130 faaliyet bulunmakta olup *Şiddetsiz Yaşam ve Saygı Kültürü, Etkin Hukuki Koruma ve Adalete Erişim, Risk Odaklı ve Uzmanlaşmış Müdahale, Psikolojik İyi Oluş ve Sosyoekonomik Güçlenme, Davranışsal Dönüşüm ve Toplumsal Katılım* alanları dikey eksenleri; *Bütüncül Politikalar, Dijitalleşme ve Yapay Zekâ, Afet ve Acil Durumlar, Bilimsel Bilgi Ekosistemi, Kültür-Sanat, Spor ve Medya* alanları yatay eksenlerinden oluşturmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 86 ŞÖNİM hizmet vermektedir. ŞÖNİM'lerde sunulan hizmetlerin başında kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. Ayrıca barınma, hukuki, ekonomik, sağlık ve eğitim desteklerinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Şiddet uygulayanlara yönelik olarak da şiddet davranışını değiştirmeye yönelik programlara katılma, sağlık muayenesi ve tedavisine ve meslek edindirmeye yönlendirmeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Psikososyal destek ve müdahale hizmetlerini bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve kişinin özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde model halinde yapılandıran Ar-Ge çalışmalarımız

ve personelin mesleki kapasitesinin artırılmasına yönelik temel ve ileri düzey eğitimlerimiz devam etmektedir.

Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı 112 kadın konukevi bulunmaktadır.

Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla 433 Sosyal Hizmet Merkezi (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuş olup ŞÖNİM ile koordinasyon içerisinde hizmet sunmaktadır.

Şiddete maruz kalınması, şiddete maruz kalma riski söz konusu olması veya şiddete tanık olunması durumlarında ise ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı, ALO 112 Acil Çağrı Merkezi ve KADES Uygulaması üzerinden acil yardım hizmeti alınabilmektedir. ALO 183 Hattı'nda görevlendirilen Kürtçe, Arapça ve işaret dili bilen personel vasıtasıyla vatandaşlarımızdan gelen çağrılar cevaplandırılmaktadır. Akut ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı'nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca çevrimiçi mesajlaşma (Whatsapp ve BİP) platformları üzerinden de hizmet sunulmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. 2015 yılında pilot olarak başlatılan uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.

Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel temelde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. Bu kapsamda "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024" projesi kapsamında yürütülen saha araştırması tamamlanmış olup araştırma kapsamında elde edilen temel veriler 7 Ekim 2025 tarihinde TÜİK internet sitesinde haber bülteni olarak yayımlanmıştır.

Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, 10 yıl aradan sonra gerçekleştirilen ilk kapsamlı ve ulusal düzeyli araştırmadır. Araştırma; Marmara Üniversitesi'nin akademik birikimi, TÜİK'in teknik saha kapasitesi ve Bakanlığımızın politika tecrübesinin bir araya geldiği, Türkiye'de bugüne kadar yapılan en geniş kapsamlı çalışma olma niteliğini taşımaktadır.

Çalışma kapsamında 22.110 hanede yaşayan 18.275 kadın ile yüz yüze görüşmeler yapılmış; Türkiye'nin coğrafi, demografik ve sosyoekonomik özelliklerine uygun yüksek temsil gücüne sahip bir örneklem oluşturulmuştur. İdari kayıtlar yalnızca kuruma başvuranları yansıtırken bu araştırma, 15-59 yaş aralığındaki tüm kadınların deneyimlerini kapsamaktadır.

Araştırma; fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddetin yanı sıra ısrarlı takip ve dijital şiddeti hem yaşamın herhangi bir döneminde hem de son 12 ayda ölçerek dijital şiddet ve ısrarlı takibe ilişkin ilk ulusal veriyi sunmaktadır.

Araştırma, yalnızca eş veya birlikte olunan kişi tarafından uygulanan şiddeti değil, aile üyeleri, sosyal çevre, yabancı kişiler ve diğer bireyler tarafından uygulanan tüm şiddet türlerini kapsamaktadır. Böylece Türkiye’deki tüm kadınların maruz kalabileceği farklı şiddet biçimlerini bütüncül ve detaylı şekilde ele alan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Veriler medeni durum, yaş, eğitim, istihdam, bölge gibi çok sayıda sosyodemografik değişkene göre ayrıştırılmış olup ileri analizler Marmara Üniversitesi tarafından sürdürülmektedir. Bu çalışmalar tamamlandığında kapsamlı raporlar ve yapay zekâ destekli veri portalı kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu kapsamlı veri seti, farklı gruplara özgü ihtiyaçların tespit edilmesi ve etkili politika geliştirilmesine bilimsel temel sağlayacaktır.

Bakanlığımız, kadına yönelik şiddetle mücadelede veri temelli politika üretimini güçlendirmek amacıyla araştırmanın her 5 yılda bir tekrarlanması 2027–2031 Resmî İstatistik Programı’na dâhil etmeyi planlamaktadır.

Bu çalışmanın yanı sıra “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, “İhtisaslaşmış Kadın Konukevleri Hizmet Modelinin Geliştirilmesi” ve “Türkiye’de Depremlerden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi Projesi” başlıklı projeler devam etmektedir.

Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve bilinçlendirmenin sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 6,8 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler” rehberi yayımlanmıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikalarıyla detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirilmeye devam etmekte, toplumun farklı kesimlerine ulaşılarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye’nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

Bununla birlikte, ailenin karşı karşıya kaldığı risklerin azaltılması, ülkemizin sosyal kalkınmasının desteklenmesi, aktif ve dinamik nüfus yapısının korunması, aile ve evlilik kurumunun güçlendirilmesi ve bu sayede sosyal refahın artırılması amacıyla “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)” hakkında 2024/6 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır.

Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin desteklenmesi, toplumun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi, toplumsal değerlerin yaşatılması ve nesilden nesile aktarılması, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Aile Yılı olarak ilan edilmiştir. Aile Yılı kapsamında yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik

ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailenin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak bir dizi faaliyet düzenlenmektedir. Aile odaklı eğitimlerin artırılması, rehberlik ve danışmanlık faaliyetlerinin etkinleştirilmesi, sosyal politika ve hizmet sunum kapasitesinin desteklenmesi, dijitalleşme sürecinde ailelerin yeni koşullara uyumunun artırılması gibi faaliyetler Aile Yılı kapsamında yürütülen faaliyetlerin temelini oluşturmaktadır.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında çalışmalar devam etmektedir. AEP'in yanı sıra anne babaların kendi potansiyellerini ve güçlü yönlerinin farkına varmalarını sağlamak, çocuklarıyla olan etkileşimini ve aile içi iletişimi güçlendirmek, ebeveynlik ile ilgili olumlu tutum ve davranışları desteklemek ve değişime yönelik aile odaklı pratikleri hayata geçirmek amacıyla Modüler Aile Eğitim Programı geliştirilmiştir.

“Aile Danışmanlığı”, “Boşanma Süreci Danışmanlığı” ve “Bireysel Danışmanlık” olmak üzere 3 temel başlık altında Aile Danışmanlığı hizmeti gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki meslek personeli aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımız tarafından 6284 sayılı Kanunun 20/2 maddesinde yer verilen “*Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.*” hükmü uyarınca kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismara ilişkin açılan kamu davalarına katılım sağlanmaktadır. Bakanlığımız avukatları tarafından, yargılama sürecinde gerek görülmesi halinde ilgili mahkemelerden sanıkların azami haddenden cezalandırılması talep edilmekte ve tutukluluk kararı verilmesi veya tutuksuz yargılanma kararlarına itiraz edilmektedir. Ayrıca 6284 sayılı Kanun ve 5395 sayılı Kanun kapsamında derhal koruyucu ve önleyici tedbirler alınmakta, mağdurlara yönelik psiko-sosyal destek ivedilikle sağlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmakta, soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmayla yer olmadığına karar verilmişse anılan karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, ilgi yazıya konu olan boşanma davalarının özel hukuk ilişkisinden kaynaklı kişiler arası davalardan olması sebebiyle davaya müdahil olunması hukuken mümkün olmamakla birlikte bu süreçte çocuğa yönelik bir şiddetin varlığının öğrenilmesi halinde gerekli sosyal inceleme yaptırılmakta ve boşanma davasına katılmak suretiyle çocuk yararına yasal işlemler tesis edilmektedir.